

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie
Wielkopolskim z dnia 22 stycznia 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (zwany dalej „PZO”). Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat). Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru (art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003) (zwany dalej „Obszarem”) wyznaczono rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.) w celu ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymania i zagospodarowania ich siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracania zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów dla przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, tj.:

- A056 płaskonos *Spatula clypeata*
- A043 gęgawa *Anser anser*
- A039 gęś zbożowa *Anser fabalis*
- A061 czernica *Aythya fuligula*
- A060 podgorzałka *Aythya nyroca*
- A021 bąk *Botaurus stellaris*
- A038 łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*
- A125 łyska *Fulica atra*
- A022 bączek *Ixobrychus minutus*
- A156 rycyk *Limosa limosa*
- A323 wąsatka *Panurus biarmicus*
- A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*
- A008 zausznik *Podiceps nigricollis*
- A120 zielonka *Zapornia parva*

- A409 cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*
- A140 siewka złota *Pluvialis apricaria*
- A222 uszatka błotna *Asio flammeus*
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia*.

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Stawy Przemkowskie (PLB020003) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest ochrona, zachowanie lub przywrócenie wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 3 Dyrektywy Ptasiej. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003).

Obszar położony jest na terenie województwa dolnośląskiego (na terenie powiatu polkowickiego w gminach: Przemków, Gaworzyce) oraz województwa lubuskiego (na terenie powiatu żagańskiego w gminie Niegosławice).

W toku opracowywania przedmiotowego planu zadań ochronnych przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony przedmiotów ochrony. W trakcie prac terenowych wykonano niezbędne ekspertyzy przyrodnicze na terenie całego obszaru Natura 2000 w taki sposób, aby powstały dokument planistyczny był kompletny, miał wysoką jakość merytoryczną i zawierał wszystkie niezbędne informacje, w tym w szczególności ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony oraz zaplanowane działania z zakresu ochrony czynnej. Dokonano oceny zinwentaryzowanych siedlisk poszczególnych gatunków ptaków.

Dane uzyskane w wyniku wykonanej inwentaryzacji oraz dokonanej oceny stanu zachowania były podstawą do złożenia do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wniosku o wprowadzenie zmian w SDF Obszaru (pismo znak WPN.630.45.2024.RZ/BP z dnia 29 sierpnia 2024 r.). Proponowane zmiany w zakresie usunięcia z listy przedmiotów ochrony gatunków: A409 (populacja r) cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*, A222 (populacja r) uszatka błotna *Asio flammeus*, A031 (populacja r) bocian biały *Ciconia ciconia* zostały zaakceptowane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo znak DZP-WO.630.2.234.2024.IW z dnia

04 lipca 2025 r.). Odrzucono natomiast wniosek w zakresie usunięcia z listy przedmiotów ochrony obszaru gatunków: A125 (populacja r, c, w) łyska *Fulica atra*, A059 (populacja c, r) głowienka *Aythya ferina*, A156 (populacja r) rycyk *Limosa limosa*, A056 (populacja c) płaskonos *Spatula clypeata* (dawniej *Anas clypeata*), A008 (populacja r) zausznik *Podiceps nigricollis*, A061 (populacja c, r) czernica *Aythya fuligula*, A060 (populacja r) podgorzałka *Aythya nyroca*, zaproponowanych do usunięcia z SDF ponieważ liczebności gatunków nie przekraczały podczas weryfikacji terenowej 1% (0,5%) liczebności krajowych, a także populacje migrujące tych gatunków nie zbliżały się do progów liczebności stosowanych przy kwalifikacji obszarów IBA. Aktualizacja SDF nastąpiła w styczniu 2025 r. Podczas prac eksperckich prowadzonych w trakcie przygotowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru z uwagi na niską liczebność gatunków: nie określono zagrożeń, a co za tym idzie celów ochrony oraz nie zaplanowano realizacji działań ochronnych i monitoringu. Z uwagi na powyższe w planie zadań ochronnych zaproponowano przeprowadzenie uzupełnienia stanu wiedzy dla gatunków: A125 łyska *Fulica atra*, A059 głowienka *Aythya ferina*, rycyk *Limosa limosa*, A056 płaskonos *Spatula clypeata*, A008 zausznik *Podiceps nigricollis*, A061 czernica *Aythya fuligula*, A060 podgorzałka *Aythya nyroca*, w celu zaplanowania dalszych działań odnośnie ich ochrony w Obszarze. W przypadku pozostałych przedmiotów ochrony przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony i nie zachodzi potrzeba wdrażania działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy.

W czasie kontroli terenowych w okresie migracji i zimowania nie stwierdzono bezpośrednich zagrożeń dla populacji migrujących łabędzi krzykliwych oraz gęsi zbożowych. Obydwa gatunki reprezentują podobny tryb zachowań, na stawach rybnych nocują a w ciągu dnia wylatują na żerowiska położone na gruntach rolnych poza obszarem Natura 2000. W większym stopniu ze stawami są związane łabędzie krzykliwe, które także mogą tutaj żerować nie wylatując na żerowiska. Obydwa gatunki ze względu na podobny typ zachowań mają te same zagrożenia dla funkcjonowania populacji na stanowisku. Głównym zagrożeniem dla tych gatunków są realizacje inwestycji związanych z energetyką poza obszarem Natura 2000 - turbin wiatrowych, elektrowni fotowoltaicznych i towarzyszących im linii energetycznych. Zagrożeniem dla populacji gęsi zbożowej są polowania, szczególnie w sąsiedztwie noclegowiska (noclegowisko znajduje się na terenie rezerwatu przyrody - zakaz polowań).

W województwach dolnośląskim i lubuskim obowiązuje obecnie wydłużony okres polowania na gęsi zbożowe i białoczelne od 1 września o 31 stycznia. Zagrożeniem dla funkcjonowania noclegowisk gęsi oraz miejsc koncentracji łabędzi krzykliwych może też być

obserwowanie przyrody, ptaków. Miejsca koncentracji znajdują się w obrębie rezerwatu przyrody, teren jest nadzorowany przez Użytkownika stawów jednak zdarzają się przypadki wkraczania obserwatorów na stawy.

Głównymi zagrożeniami dla populacji gatunków lęgowych w obszarze jest drapieżnictwo, które zmniejsza sukces lęgowy. Zagrożeniem potencjalnym jest zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, do którego może prowadzić nadmierna intensyfikacja gospodarki stawowej oraz drastyczne zmniejszenie powierzchni trzcinowisk. Dla części gatunków łąbedzia krzykliwego, perkoza rdzawoszyjnego negatywne oddziaływanie może mieć niekontrolowany ruch turystyczny. Dla gęgawy i zielonki negatywne oddziaływanie mogą mieć zmiany siedliskowe – zarastanie nieużytkowanych łąk, miejsc podmokłych, które może powodować zmniejszanie powierzchni siedlisk lęgowych i miejsc żerowania. Dla wszystkich gatunków przedmiotów ochrony obszaru potencjalnym negatywnym oddziaływaniem są zmiany klimatyczne – susze oraz zmiany spowodowane przez człowieka (np. zmniejszanie przepływu w rzece Szprotawie), które mogą powodować utrudnienia w gospodarce stawowej oraz pogorszenie stanu podmokłych siedlisk na polderach.

Jako cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony uznano utrzymanie obecnego stanu ochrony. Uznano, że utrzymanie obecnego stanu ochrony dla gatunków, których przedmiotami ochrony są populacje migrujące - łąbedź krzykliwy, gęś zbożowa, zapewni napełnianie co najmniej połowy stawów rybnych o dużej powierzchni (na północ od Szprotawy) w okresie migracji i żerowania oraz utrzymanie gospodarki rybackiej w sezonie lęgowym. Dla gatunków gniazdujących na stawach rybnych kluczowe jest utrzymanie użytkowania stawów rybnych, przy jednoczesnym semiintensywnym sposobie użytkowania. W przypadku gatunków lęgowych związanych z pasami szuwarów uznano, że utrzymanie odpowiednio dużej powierzchni trzcinowisk na stawach rybnych zapewni utrzymanie referencyjnego stanu zachowania. W przypadku gatunków gniazdujących w płatach szuwarów trzcinowych poza stawami rybnymi określono także minimalną powierzchnię szuwarów trzcinowych na polderach. Dla funkcjonowania populacji zielonki poza powierzchnią trzcinowisk określano jako konieczne zachowania rozlewisk niezarośniętych szuwarem poza stawami w okresie lęgowym (maj, czerwiec). W tym przypadku kluczowe dla ochrony jest utrzymanie powierzchni szuwarowej na stawach, część ptaków stwierdzanych jest także na rozlewiskach, w miejscach podmokłych na polderach. Stanowiska takie mają charakter efemeryczny, nie występują w latach z niskim poziomem wód, brakiem rozlewisk.

Cele działań ochronnych zostały określone na podstawie przeprowadzonych prac terenowych oraz określone zostały dla poszczególnych gatunków. Zostały podzielone na cele

ochrony dla populacji oraz siedlisk poszczególnych gatunków. Cele działań ochronnych dla populacji ustalają minimalną liczbę terytoriów (bąk), odzywających się samców (zielonka), par lęgowych (łąbądź krzykliwy, perkoz rdzawoszyi, gęgawa, wąsatka, bączek) bądź liczebności populacji (łąbądź krzykliwy, gęś zbożowa) jaka powinna zostać utrzymana na terenie objętym opracowaniem planu zadań ochronnych. Cele działań ochronnych dla siedlisk poszczególnych gatunków ustalają minimalną powierzchnię siedlisk w danym stanie zachowania (FV), jaka powinna zostać utrzymana na terenie objętym opracowaniem PZO. Ocena utrzymania poszczególnych celów działań ochronnych realizowana będzie zgodnie z art. 31 *ustawy o ochronie przyrody*.

Nie określano zagrożeń oraz celów działań ochronnych dla gatunków, których liczebność populacji w okresie sporządzania dokumentacji planu nie kwalifikowała gatunku do uznania za przedmiot ochrony w Obszarze Natura 2000, a co za tym idzie niezbędne jest przeprowadzenie weryfikacji liczebności populacji dla tych gatunków.

Zaproponowane w planie zadań ochronnych działania ochronne mają za zadanie osiągnięcie założonych celów ochrony poprzez zachowanie reprezentatywnych liczebności populacji i zachowanie odpowiedniej powierzchni siedlisk w określonym stanie zachowania, a także poprawę charakterystycznych cech siedliska i tym samym poprawę ich stanu zachowania.

Nie określano działań ochronnych dla gatunków, których liczebność populacji w okresie sporządzania dokumentacji planu nie kwalifikowała gatunku do uznania za przedmiot ochrony w Obszarze Natura 2000.

Zaplanowany monitoring dotyczy oceny stanu zachowania populacji i siedlisk gatunków w rezerwacie przyrody „Stawy Przemkowskie” dla łąbądzia krzykliwego i gęsi zbożowej oraz dla całego Obszaru Natura 2000 dla pozostałych gatunków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków, których liczebność w okresie sporządzania dokumentacji planu była poniżej progu ich kwalifikacji jako przedmioty ochrony Obszaru.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Analiza dokumentów planistycznych (wyszczególnionych w dokumentacji planu zadań ochronnych) nie wykazała konieczności dokonywania wskazań do zmian w tych dokumentach, mających na celu utrzymanie bądź odtworzenie właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Założenia tych dokumentów nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu zachowania siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru objętego PZO, jednak o ostatecznej

możliwości, zakresie i sposobach realizacji przyszłych planowanych inwestycji na tych terenach przesądzą procedury oceny oddziaływania na środowisko lub obszary Natura 2000 przeprowadzone na zasadach określonych w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.)*.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 10 listopada 2020 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.6.2020.AH.3 z dnia 10 listopada 2020 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003). Obwieszczenie ponadto zostało opublikowane w prasie w dniu 10 listopada 2020 r. oraz przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się obszar objęty PZO oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie zostało upublicznione na tablicy ogłoszeń w dniach od 13 listopada do 04 grudnia 2020 r. (włącznie).

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 27 listopada 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.6.2020.AH.4 z dnia 25 listopada 2020 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003). Obwieszczenie ponadto zostało opublikowane w prasie w dniu 27 listopada 2020 r. oraz zostało

przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się Obszar oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie zostało upublicznione na tablicy ogłoszeń w dniach od 27 listopada do 18 grudnia 2020 r. (włącznie).

Ze względu na ogłoszony *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r.* stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników spotkania, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu zrezygnowała z przeprowadzenia warsztatów Zespołu Lokalnej Współpracy (zwanego dalej „ZLW”) dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003) w formie tradycyjnej. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie zdalnej. Osoby zainteresowane udziałem w ZLW poinformowano przesyłając drogą elektroniczną zaproszenia do udziału w warsztatach. Ponadto informacja o warsztatach oraz o możliwości udziału w nich została opublikowana na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Materiały opracowane w ramach I spotkania ZLW zostały udostępnione na serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu od dnia 19 lutego 2021 r. pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-stawy-przemkowskie-plb020003>.

Poinformowano zainteresowanych, że zgłoszenie udziału w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy dla ww. obszaru Natura 2000 można dokonać w dowolnym momencie – wypełniając załączoną zgodę na przetwarzanie danych osobowych i przesyłając podpisany dokument na podany adres korespondencyjny Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu lub adres e-mail. Uwagi i wnioski do publikowanych materiałów w ramach I spotkania ZLW można było składać do dnia 10 marca 2021 r. Celem I warsztatów ZLW było zapoznanie zainteresowanych stron z opracowywanym projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie (PLB020003) w ramach realizacji projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” działanie, 2.4. Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna. W trakcie trwania konsultacji nie wpłynęły wnioski i uwagi dotyczące opublikowanych materiałów. Chęć uczestnictwa w pracach ZLW dla obszaru Natura 2000 Stawy Przemkowskie PLB020003 zgłosili przedstawiciele: RDLP w Zielonej Górze, PGW Wody Polskie RZGW Wrocław, Zarząd Okręgu PZŁ Legnica, osoba prywatna związana z obszarem oraz przedstawiciele PGL LP Nadleśnictw: Przemków, Głogów.

W dniu 7 października 2021 r. odbyły się II warsztaty Zespołu Lokalnej Współpracy. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie tradycyjnej. Osoby zainteresowane udziałem w ZLW poinformowano przesyłając drogą elektroniczną zaproszenia do udziału w warsztatach. Ponadto informacja o warsztatach oraz o możliwości udziału w nich została opublikowana na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Celem II warsztatów ZLW było zapoznanie zainteresowanych stron z opracowywanym projektem planu zadań ochronnych. Uczestnikom spotkania zostały udostępnione materiały informacyjne przygotowane przez RDOŚ we Wrocławiu oraz prezentacje z I i II spotkanie ZLW na przenośnych dyskach (pendrive). W warsztatach udział wzięli przedstawiciele RDOŚ we Wrocławiu, przedstawiciele zaproszonych instytucji: Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Lwówku Śląskim, WIOŚ w Zielonej Górze, Uniwersytetu Zielonogórskiego, dzierżawcy Stawów Przemkowskich, Zarządu Okręgu PZŁ Legnica, Śląskiego Towarzystwa Ornitologicznego, Urzędów Gmin: Przemków, Głogów; PGL LP Nadleśnictw: Przemków, Głogów, osoba prywatna związana z obszarem oraz przedstawiciele firmy EKOLESNER – wykonawcy projektu planu zadań ochronnych.

W dniu 21 kwietnia 2022 r. odbyły się III warsztaty Zespołu Lokalnej Współpracy. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie tradycyjnej. Osoby zainteresowane udziałem w ZLW poinformowano przesyłając drogą elektroniczną zaproszenia do udziału w warsztatach. Ponadto informacja o warsztatach oraz o możliwości udziału w nich została opublikowana na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Celem III warsztatów ZLW było przedstawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej z zakresu ekspertyzy ornitologicznej i proponowanych zmian przedmiotów ochrony, analiza zagrożeń istniejących i potencjalnych wraz z celami działań ochronnych awifauny lęgowej i niełęgowej, propozycje zmiany granic obszaru oraz zapoznanie zainteresowanych stron z opracowywanym projektem i omówienie założeń planu zadań ochronnych. Uczestnikom spotkania zostały udostępnione materiały informacyjne przygotowane przez RDOŚ we Wrocławiu. W warsztatach udział wzięli przedstawiciele RDOŚ we Wrocławiu, RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim; przedstawiciele zaproszonych instytucji: Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, Zarządu Okręgu PZŁ Legnica, ZPZL w Legnicy, Śląskiego Towarzystwa Ornitologicznego, dzierżawcy Stawów Przemkowskich, UG w Przemkowie, PGL LP Nadleśnictw: Głogów, Przemków, Szprotawa, osoba prywatna związana z obszarem oraz przedstawiciele firmy EKOLESNER – wykonawcy projektu planu zadań ochronnych.

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany członkom ZLW i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania.

Obwieszczeniem z dnia 10 września 2025 r. znak: WPN.6320.6.5.2025.MŁ.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach od dnia 12 września 2025 r. do dnia 5 października 2025 r. (włącznie), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu 11 września 2025 r. Obwieszczenie zostało również wywieszone na tablicy ogłoszeń/zamieszczone na stronie internetowej jednostki:

- Starostwa Powiatowego w Polkowicach w dniach: 12 września - 05 października 2025 r. oraz udostępnione na BIP urzędu w dniach: 15 września – 05 października 2025 r.
- Starostwa Powiatowego w Żaganiu w dniach: 11 września – 15 października 2025 r.
- Urzędu Gminy w Gaworzycach w dniach: 11 września - 06 października 2025 r.
- Urzędu Gminy w Niegosławicach w dniach: 12 września - 05 października 2025 r.
- Urzędu Miejskiego w Przemkowie w dniach: 11 września - 05 października 2025 r.

Informacja o wszczętej procedurze udziału społeczeństwa została wysłana do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (znak sprawy WPN.6320.6.5.2025.MŁ.3, pismo z dnia 10 września 2025 r.) oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim (pismo znak: WPN.6320.6.5.2025.MŁ.5, z dnia 10 września 2025 r.). Dodatkowo pismem znak: WPN.6320.6.5.2025.MŁ.4, z dnia 10 września 2025 r. poinformowano Nadleśnictwo Szprotawa, Nadleśnictwo Przemków oraz Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu i w Zielonej Górze o wszczętej procedurze udziału społeczeństwa.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Na etapie udziału społeczeństwa wpłynęły uwagi od:

I. Urzędu Miejskiego w Przemkowie (pismo znak: GPI.6121.3-4.2021 z dnia 3 października 2025 r.) - uwagi do załącznika nr 5 do zarządzenia „*Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania*” dotyczyły:

1. wskazania w kolumnie *Obszar wdrażania* dla działania związanego z odstrzałem redukcyjnym, iż działanie to należy realizować w całym obszarze Natura 2000 poza

rezerwatem przyrody „Stawy Przemkowskie” z wyłączeniem siedlisk ludzkich. W uwadze wskazano, iż należy wyłączyć wszystkie działki stanowiące siedliska ludzkie oraz dodatkowo wskazano, iż zasadnym byłoby doprecyzowanie zapisu poprzez rozszerzenie go o sformułowanie: „z wyłączeniem obszarów przeznaczonych pod zabudowę, tj. z wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy oraz z wyłączeniem dróg”. Uwaga została częściowo uwzględniona. Ponownie zweryfikowano działki znajdujące się w obszarze Natura 2000 poza granicami rezerwatu przyrody „Stawy Przemkowskie” i wyłączono z obszaru wdrażania działania te, które faktycznie stanowią siedliska ludzkie, tj. działki zabudowane lub użytkowane w sposób odpowiadający funkcjom mieszkaniowym lub gospodarczym. Nie uwzględniono natomiast uwagi dotyczącej wyłączenia z obszaru wdrażania działek, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy lub które objęte są ustaleniami planistycznymi przewidującymi możliwość zabudowy. Działki te w obecnym stanie nie stanowią siedlisk ludzkich, nie są zabudowane i nie pełnią funkcji mieszkalnych ani gospodarczych. Ich wyłączenie jest zatem bezzasadne, ponieważ nie występuje na nich ryzyko związane z prowadzeniem działań redukcyjnych, a jednocześnie ich wcześniejsze wyłączenie mogłoby ograniczyć skuteczność działań ochronnych na obszarze Natura 2000. Jednocześnie nie uwzględniono propozycji wyłączenia dróg, ponieważ nie stanowią one siedlisk ludzkich w rozumieniu niniejszego działania, a ich wyłączenie nie wpływa na realizację celu ochronnego i nie jest wymagane z punktu widzenia bezpieczeństwa prowadzenia działań redukcyjnych. Drogi nie są miejscem potencjalnego wykonywania odstrzału, a jedynie elementem infrastruktury technicznej przecinającej obszar, dlatego ich dodatkowe wyłączanie jest zbędne.

2. Kolejna uwaga dotyczyła wskazanej w zarządzeniu działki o numerze ewidencyjnym 379 obręb Przemków, gmina Przemków, która została podzielona na działki numer 379/1 i 379/2. Uwaga została uwzględniona i zapis przeredagowano.

II. Jednego z członków Zespołu Lokalnej Współpracy (e-mail z dnia 14 września 2025 r.):

1. uwaga do załącznika nr 4 „*Cele działań ochronnych*” dotyczyła przeredagowania zapisu celu „zachowanie nie mniej niż 15% udziału trzcinowisk w powierzchni stawów rybnych”. Wskazano, iż zapis należy przeredagować do brzmienia „zachowanie nie mniej niż 15% udziału trzcinowisk w powierzchni stawów rybnych z wyłączeniem stawów, na których ze względów technologicznych nie powinno być trzcinowisk (np. zimochowy). Uwaga nie została uwzględniona. Cele działań ochronnych zostały określone w oparciu o opracowanie pt.: „*Materiały do wyznaczania i określania stanu*

zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” Zawadzka D. i in. (2013) i mają charakter jednolity dla wszystkich obszarów Natura 2000. W związku z tym ich brzmienie nie jest dostosowywane do lokalnych uwarunkowań technologicznych poszczególnych stawów.

2. uwagi do załącznika nr 5 do zarządzenia „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”:

- zaproponowano przeredagowanie zapisu *„Zwiększenie bazy żerowej ptaków oraz utrzymanie siedlisk roślinności namuliskowej”* na zapis *„Zwiększenie/utrzymanie bazy żerowej ptaków oraz utrzymanie siedlisk roślinności namuliskowej”*. Uwaga nie została uwzględniona. Zaproponowana zmiana nie jest zasadna, ponieważ zaplanowane ma na zwiększenie bazy żerowej ptaków, a nie utrzymanie jej na obecnym poziomie.
- zaproponowano przeredagowanie zapisu *„Odmulenie dna stawów i sprzymywanie materiału w sposób sprzyjający ornitofaunie”* na zapis *„Odmulenie dna stawów i sprzymywanie materiału w sposób sprzyjający ornitofaunie. W miarę możliwości przez tworzenie wysp z wybranego materiału”*. Uwaga została uwzględniona i zapis przeredagowano.
- zaproponowano przeredagowanie zapisu *„Konserwacja cieków wodnych (rowów, doprowadzalników i odprowadzalników), udroźnienie przepływu wody, z uwzględnieniem siedlisk roślin chronionych”* na zapis *„Konserwacja cieków (rowów, doprowadzalników i odprowadzalników), udroźnienie przepływu wody, z uwzględnieniem siedlisk roślin chronionych i eliminacją roślin IGO”*. Uwaga została uwzględniona i zapis przeredagowano.
- zaproponowano przeredagowanie zapisu *„Wycinka drzew i/lub krzewów. Poprawa stabilności grobli. Udroźnienie przejazdu dla maszyn wykonujących prace rybackie”* na zapis *„Wycinka drzew i/lub krzewów na groblach. Poprawa stabilności grobli. Udroźnienie przejazdu dla maszyn wykonujących prace rybackie”*. Uwaga została uwzględniona i zapis przeredagowano.
- zaproponowano przeredagowanie zapisu *„Odstrzał redukcyjny za pomocą broni myśliwskiej z użyciem śrutu stalowego (zabrania się używania śrutu ołowianego) prowadzony poza okresem lęgowym ptaków (przypadającym od dnia 15 marca do dnia 15 sierpnia) lub całoroczny odłów: jenota *Nyctereutes procyonoides*, szopa *Procyon lotor* i norki amerykańskiej (wizona*

amerykańskiego) Neovison vison” na zapis „*Odstrzał redukcyjny za pomocą broni myśliwskiej lub całoroczny odlów: jenota Nyctereutes procyonoides, szopa pracza Procyon lotor i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) Neovison vison*”. Uwaga została częściowo uwzględniona – wyjaśnienia dotyczące sposobu uwzględnienia uwagi w zakresie terminów odstrzału gatunków inwazyjnych zostały przedstawione poniżej w punkcie III. Natomiast w odniesieniu do uwagi dotyczącej prowadzenia odstrzału za pomocą śrutu zostały uwzględnione i zapis przeredagowano. Zasadne jest stosowanie pocisków kulowych zamiast śrutu. Wynika to z właściwości obu typów amunicji. Śrut o małej średnicy cechuje się ograniczoną energią kinetyczną oraz mniejszą zdolnością penetracji tkanek, co może prowadzić do postrzałków, a tym samym zwiększać ryzyko niehumanitarnej eliminacji zwierząt. Natomiast amunicja kulowa zapewnia znacznie wyższą precyzję oraz odpowiednią energię obalającą, co umożliwia szybkie i skuteczne uśmiercenie osobnika. Stosowanie pocisków kulowych zwiększa również bezpieczeństwo prowadzenia działań redukcyjnych, ponieważ ogranicza rozrzut materiału i zapewnia większą przewidywalność toru lotu pocisku w porównaniu ze śrutem.

III. Pozostałe uwagi do załącznika nr 5 do zarządzenia „*Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania*” dotyczyły działania: „*Odstrzał redukcyjny za pomocą broni myśliwskiej z użyciem śrutu stalowego (zabrania się używania śrutu ołowianego) prowadzony poza okresem lęgowym ptaków (przypadającym od dnia 15 marca do dnia 15 sierpnia) lub całoroczny odlów: jenota Nyctereutes procyonoides, szopa pracza Procyon lotor i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) Neovison vison*”. Obszar wdrażania: Teren rezerwatu przyrody „Stawy Przemkowskie” oraz obszar Natura 2000 poza rezerwatem przyrody „Stawy Przemkowskie” z wyłączeniem siedlisk ludzkich. Uwagi wpłynęły od następujących podmiotów:

1. Polskiego Związku Łowieckiego - Zarządu w Legnicy (pismo znak: 978/ZO/PZŁ/2025 z dnia 5 września 2025 r.) – wskazano, iż wyłączenie możliwości usuwania gatunków obcych – w tym szopa pracza – w okresie od 15 marca do 15 sierpnia jest niegodne z przepisami prawa. Uwaga została częściowo uwzględniona.
2. Polskiego Związku Łowieckiego - Zarządu we Wrocławiu (pismo z dnia 15 września 2025 r.) – wskazano, zastrzeżenia dotyczące wyłączenia okresu polowań oraz odlowu inwazyjnych gatunków obcych w terminie od 15 marca do 15 sierpnia, z uwagi na

bezzasadność i niezgodność z przepisami prawa. Uwaga została częściowo uwzględniona.

3. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego (pismo znak: DOW-ZP-II.700.1.2025.AZ z dnia 3 października 2025 r.) – wskazano, iż działanie to nadmierne ogranicza zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych. Uwaga nie została uwzględniona.
4. Prof. dr hab. Dariusza Gwiazdowicza – Przewodniczącego Komisji Naukowej NRŁ (pismo z dnia 15 września 2025 r.) – wskazano, działanie jest sprzeczne z: celami ochrony awifauny na obszarze Natura 2000, ustawą o gatunkach obcych; powoduje brak możliwości ochrony rodzimej awifauny. Uwaga została częściowo uwzględniona.

Pierwotny zapis przewidywał odstrzał redukcyjny za pomocą broni myśliwskiej z użyciem śrutu stalowego (zabrania się używania śrutu ołowianego) prowadzone wyłącznie poza okresem lęgowym ptaków, tj. z wyłączeniem okresu od dnia 15 marca do dnia 15 sierpnia lub całoroczny odłów gatunków obcych inwazyjnych – jenota *Nyctereutes procyonoides*, szopa pracza *Procyon lotor* i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) *Neovison vison*. Zgłoszone uwagi oraz ponowna analiza zapisów projektu planu zadań ochronnych i dobrych praktyk w zakresie eliminacji inwazyjnych gatunków ssaków, wykazały potrzebę doprecyzowania zakresu i warunków eliminacji tych gatunków, uwzględniając różne reżimy ochronne obowiązujące w granicach rezerwatu przyrody oraz w pozostałej części obszaru Natura 2000. W związku z powyższym wprowadzono następujące zmiany:

- w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Przemkowskie” – zaplanowano działania związane z eliminacją jenota *Nyctereutes procyonoides*, szopa pracza *Procyon lotor* i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) *Neovison vison* poprzez: odstrzał prowadzony poza okresem lęgowym ptaków (przypadającym od dnia 15 marca do dnia 15 sierpnia) przy użyciu bezołowiowych pocisków oraz całorocznym odłowem osobników gatunku. Tak sformułowany zapis zwiększa skuteczność ograniczania populacji gatunków inwazyjnych, a jednocześnie nie powoduje zagrożenia dla chronionych w granicach rezerwatu przyrody gatunków ptaków, z uwagi na fakt, iż odłów jest metodą mniej inwazyjną i nie generuje hałasu mogącego niepokoić ptaki w okresie lęgowym.
- w granicach obszaru Natura 2000 poza rezerwatem przyrody „Stawy Przemkowskie” (z wyłączeniem siedlisk ludzkich) – zaplanowano działania związane z eliminacją jenota *Nyctereutes procyonoides*, szopa pracza *Procyon lotor* i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) *Neovison vison* poprzez: odstrzał przy użyciu bezołowiowych pocisków oraz odłów osobników gatunku. Z uwagi

na fakt, iż poza granicami rezerwatu przyrody nie obowiązują ograniczenia jak w rezerwacie, możliwe jest zaplanowanie działań związanych z całoroczną redukcją drapieżników zarówno poprzez odstrzał, jak i odłów, co jest istotne z punktu widzenia skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się gatunków inwazyjnych na terenach cennych przyrodniczo.

Dla rezerwatu przyrody „Stawy Przemkowskie” obowiązują zadania ochronne ustanowione zarządzeniem Nr 11.2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Stawy Przemkowskie”. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ww. zarządzenia w granicach rezerwatu dopuszcza się odstrzał redukcyjny jenota *Nyctereutes procyonoides*, szopa pracza *Procyon lotor* i norki amerykańskiej (wizona amerykańskiego) *Neovison vison*, prowadzony poza okresem lęgowym ptaków (przypadającym od dnia 15 marca do dnia 15 sierpnia). Zapisy zarządzenia stanowiły przedmiot obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody działającej przy Regionalnym Dyrekturze Ochrony Środowiska we Wrocławiu, która dopuściła możliwość odstrzału m.in. inwazyjnych gatunków obcych w rezerwacie poza okresem lęgowym ptaków - prowadzenie odstrzału z użyciem broni myśliwskiej w okresie lęgowym ptaków może wiązać się z generowaniem hałasu i obecnością ludzi w ostojach lęgowych, co może skutkować porzucaniem lęgów, zmniejszeniem sukcesu reprodukcyjnego lub trwałym opuszczeniem stanowisk. Wprowadzona zmiana zapisu polegająca na dopuszczeniu wyłącznie odłowu całorocznego oraz odstrzału jedynie poza okresem lęgowym ptaków w granicach rezerwatu oraz całorocznym odstrzałem i odłowem poza granicami rezerwatu przyrody jest rozwiązaniem kompromisowym i zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa oraz standardami ochrony przyrody. Odłów stanowi metodę pozwalającą na skuteczną redukcję populacji inwazyjnych gatunków obcych, jednocześnie niegenerującą znaczącego niepokoju i nie wpływającą negatywnie na przebieg okresu lęgowego gatunków chronionych.

W terminie składania uwag wpłynęły do tut. Dyrekcji pisma od: Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu (znak sprawy: ZU.7210.23.2025 z dnia 01 października 2025 r.) oraz od Nadleśnictwa Szprotawa (znak sprawy: ZGO.7210.3.2025 z dnia 01 października 2025 r.), w których wskazano, że ww. instytucje nie wnoszą uwag do przedmiotowego projektu zarządzenia. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska również nie wniósł uwag do projektu zarządzenia.

Ponadto Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zgłosiła uwagi dotyczące treści samego zarządzenia i konieczności przeredagowania poszczególnych paragrafów:

- § 1 pkt. 2 z „Plan zadań ochronnych obejmuje obszar o powierzchni 4605,42 ha” na „Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000”,
- § 2 z „Opis granicy obszaru określa załącznik nr 1 do zarządzenia” na „Opis granic obszaru Natura 2000, w postaci współrzędnych punktów załamania, określa załącznik nr 1 do zarządzenia”,
- § 4 z „Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru określa załącznik nr 3 do zarządzenia” na „Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu gatunków zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru określa załącznik nr 3 do zarządzenia”.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego pismem znak PNK-P.054.1588.2025.LF z dnia 23 grudnia 2025 r. oraz Wojewodę Lubuskiego pismem znak GN-III.700.49.2025 w dnia 17 grudnia 2025 r.